Nro 33

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 23. Kwietnia V. S. ROKU 1810.

S. PETERZBURG. V. S. d 13. kwietnia. Od Główno-komenderuiącego armią Multańską Generała od Infanteryi Grafa Kamińskiego z przyszły tu następne wiadomości pod dniem 18 i 20 marca. GM. Isaiew, uskuteczniaiąc sobie dane rozkazy, wystąpił z oddziałem swoim z małey Wołoszczyzny, przeprawił się przez Dunay, i postąpił aż do rzeki Dziemni, gdzie w uroczysku Dudy, znalazłszy oboz turecki utwierdzony, a osądziwszy że on długo utrzymać się nie trafi, skoro baterya górna nayprzód będzie zdobyta, rozkazał Pułkownikowi Cwilenew z 2ma batalionami pułku muszkietyerskiego Ingermanlandzkiego i z rotą Ladożskiego pułku wziąć szturmem tę bateryą. D. 12 marca o świtaniu P. Cwileniew zasłoniony ciemnościami nocnemi postąpił pod górę, uderzył na turkow, do 150 trupem położył, wzioł 1 działo i całą bateryą opanował: tegoż czasu GM. Isaiew rozkazał Fligiel-adiutantowi J. Mści Grafowi de Balmen z batalionem grenadyerow pułku Ladozskiego i 2gim batalionem 6go strzeleckiego pułku okrążyć stanowisko nieprzyiacielskie i równo ze świtem bić na okopy, póki tylko pułk Ołonecki Muszkietyerski attakować będzie oboz nieprzyiacielski z góry. Lecz woysko tureckie, blizko 1000 ludzi wynoszące, postrzegłszy się otoczoném, korzystaiąc z nocnych ciemności opuściło okopy, i wstecz cofnęło się: dowodził Turkani Jbrahim basza Widdinu. Chociaż GM. Isaiew z pośpiechém dążył na oderznięcie drogi nieprzyiacielowi, lecz niemógł tego dokazać, z powodu gór wielkich i gęstych lasow; odcioł tylko straż tylną od 100 ludzi z iednym działem; rzucili się turcy do okopow; nasi strzelcy i grenadyery wpadli za niemi i wszystkich wycieli, a działo zdobyli. W tym czasie polegli także wszyscy turcy, którzy z niższey fortyfikacyi wyszli chcąc iść z odsiecz zą swoim. D. tego z naszey strony poległo 14stu żołnierzy i 1 officer, ranę odniosło 48 szeręgowych i 4 officerow.

Przy przeprawie GM. Isaiewa za Dunay, zostawiony od niego Pułkownik Zeltuchin z 2ma pułkami na wyspie Ołomarze dla obleżenia obozu tureckiego tam znayduiącego się: w rozmaitych gonitwach stracił 5ciu zabitych a 125tu ranionych, koni zaś artyleryyskich 4 zabitych i ranionych. Obleżony nieprzyiaciel dowiedziawszy się o klęsce baszy Widyńskiego prosił o kapitulacyą, która też nastąpiła: osada wynosiła 700 ludzi. Zdobyliśmy iedno znamie, 5 działa, nieco artyleryiskich narzędzi i prowiantu.

PARYZ d. 5 kwietnia (z Monit, Fran. Hambr) Dnia 5 Imperator z Imperatorową, siedzący na tronie, otoczeni przez całą familią Imperatorską, i wielkich dygnitarzow korony francuzkiey i włoskiey, dawali audyencyą Senatowi francuzkiemu włoskiemu, Radzie stanu, zgromadzeniu prawodawcow, i wszystkim władzom oraz urzędnikom Paryzkim. Prezydent Senatu fr. w mowie do Imperatora tłumaczył radość ludu fr. z powodu związku Napoleona z Ludwiką. Zdziwiona Europa, rzekł, z ukontentowaniem widzi córkę Cesarzów Austryi na swietnym tronie Napoleona. Opatrzność oczewiście teraz dowiodła żeś N. Panie! urodził się dla szczęścia narodow i pokoiu swiata „Do Imperatorowey powiedział „Okrzyki radości i błogosławieństwa rozlegaiące się dotąd od Wiednia do Paryża są wyrazem czucia, którém senat i ludy są przeniknieni. Korona Imperatorska iaśniaiąca na twoim czele; i ten wieniec wdzięków oraz cnoty, czaruią 30 milionow francuzow, którzy z chlubą wykrzykuią cię swoią Monarchinią. Przyrzekłaś dla nich bydź czułą matką znaydziesz w nich przywiązanych dzieci" Podobnież Prezydenci Senatu włoskiego, Prawodawcow, Rady stanu, złożyli hołd uszanowania i powinszowania w udzielnych mowach. Wszystkim z osóbna odpowiedział Napoleon w krótkich wyrazach, które tu kładniemy „Senatorowie! rzekł do Senatu fr. Ja i Imperatorowa zasługuiemy na wyrażone przez was uczucia; bo naymocniey kochamy nasze ludy, a szczęście Francyi iest naszą potrzebą—Senatorowie włoscy! Znaią ludy zaalpeyskie ile ich kochamy; skoro tylko okoliczności pozwolą natychmiast Ja i Imperatorowa odwiedziemy dobre miasta Medyolan Wenecyą i Bononią, i zostawiemy nowe pomniki naszey miłości dla ludow ziemi włoskiey— Prawodawcy! nader są miłe Nam wasze życzenia: powróciwszy do departamentow powiedźcie że Imperatorowa dobra matka dzieli nasze uczucia. Niech wiedzą że niebędziemy doznawać szczęśliwości iak tylko w miarę pewności o przywiązaniu do nas Francyi" — D. 2 u stołu Imperatorskiego siedziała cała familia monarsza oprócz Józeffy. Z okoliczności ślubu rozrzucano tu iak w Wiedniu medale uwieczniaiące pamiątkę tego związku wielkiego. Przybył tu Feldmarszałek pruski Kalkreut dla powinszowania Imperatorowi od dworu Berlińskiego. D. 5 Napoleon i Ludwika wyiechali do Compiegne, gdzie do 1 Maia zabawią.

Vicehetman Berthier Maior-Generał armii hisz. odebrał rapport pod dniem 17 marca od M. Soult o czynnościach woysk fr. w Hiszpanii. D. 7, pisze X. Dalmacyi, okropna

burza zarzuciła brzegi od uyścia Guadalquivir aż do Cadix rozbitemi okrętami i ich ułomkami; 4 okręty liniowe, wiele fregat i 50 mnieyszych statkow osiadło na piasku. Maytkowie gwardyi Imperatorskiey odważnie z narażeniem życia własnego wyratowali 600 anglikow i hiszpanow z tego rozbicia. Anglicy zapalili 2 okręty i 1 fregatę. Z okrętu ang. od dział 80 na brzegu wywróconego M. Victor dobywa dział, które mogą posłużyć do silnego poparcia oblężenia i zdobycia miasta Cadix. GG. Abboville i Salcedo zatrudniaią się sprowadzeniem do kanałow ostatkow rozbitych okrętow. Taż burza zrobiła niemałe szkody na brzegach Minorki iakoteż popsuła okopy i baterye na przeciw Cadix wysypane. Ona wstrzymała wyprawę niektórych oddziałow do gór Ronda i S. Rocha na rozpędzenie kup rokoszanow zebranych tam przez Anglikow: teraz po ustałey nawalnicy G. Maubourg z 4 battalionami i G. Peiremont z 3ma batallionami W. Xstwa Warszawskiego oraz proporcami tam ciągną, i drugi raz uśmierzą te okolice: za kilka dni opanuią powtórnie miasto Ronda i całą przestrzeń aż do okolic S. Rocha. Ten oboz powinien bydź na nowo założony, i linie wyciągnięte oraz osadzone; inaczey Anglicy z Gibraltaru zawsze wzbudzaliby góralow do buntu. G. Dessoles z dywizyą swoią utrzymuie w spokoyności Andaluzyą, w którey ukrywa się do 30 t. włocęgow woyskowych i kupczykow przeprowadzaiących kontrabandę. Francuzi zatrudniaią się teraz zebraniem tych włocęgow po wszystkich mieyscach, uformowaniem z nich woyska, które potym strzedz będzie granic i osadzać oboz S. Rocha. Sevilla, Grenada, Jaen Mallaga uformowały gwardyą narodową, i utrzymuią dostatecznie spokoyność wewnętrzną; szczególniey ostatnia prowincya oświadczyła królowi swoią chęć pokoiu i przywiązanie do porządku; ona też wystawioną została na wielkie doświadczenie; wszystkie woyska fr. wyciągnęły z Mallagi do Antiguera zostawuiąc mieszkańcom pole i wolność zupełną popisania się z wiernością. Uzbroienie gwardyi narodowey dla utrzymania spokoyności wnętrzney, i potrzeba zebrania sił dostatecznych na scisłe oblężenie Cadix, każe zaniechać oblężenia Badaioz a przedsiębrać wyprawę do Murcyi i Kartageny na przywrócenie porządku w tey stronie, tym barziey gdy Blake niegodny imienia wodza, raczey okrótny rozboynik groźbą, pożogą i męczarnią znagla góralow Murcyi do powstania. On wyprowadził kolumnę przez Almeira na Adra i Motril, odparł nasz batalion do Velez i zbuntował Alpuiarez. G. Sebastiani wysłał G. Blair na odegnanie rokoszanow zuchwałych; w rzeczy samey porażeni i rozproszeni uciekli w góry, a francuzi osadzili na nowo Motril. Z drugiey strony tegoż czasu ku Jaen naczelnik rokoszanow Blake prowadził chałastrę przez Villanueva i Cazorla na Ubeda. Tu G. Dessolles gubernator Cordoue i Jaen wysłał na ich porażenie Szefa batalionu Graudner na czele 1000 piechoty i 100 dragonow: mężny ten officer wytrzymał noc całą walkę z rokoszanami, rozpędził ich za miasto, w Torreperoil trupem położył 300 i resztę rozproszywszy pociągnoł na uspokoienie gromad Sabiote, i teraz wyżey wspomnionych. Ta wyprawa zachowała stronę południową gór Sierra Morena od nowych nieszczęść niszcząc zamiary Blaka.— Mar: Mortier ma główną kwaterę w Zafra. Agenci angielscy i Romany zrobili insurekcyą w Caballeros: Pułkownik Musnier rozproszył buntownikow: a obywatele Xeres oświadczyli się poddać się królowi i odtąd niesłuchać żadnych namow. Podobną wyprawę M. Mortier uczynił do Lerena na uciszenie tamże takiegoż rokoszu; wysłał także oddział na przywrócenie komunikacyi z Sevillą; albowiem kupa od 500 do 600 zbóycow przerzynała drogę i ona zamordowała podobno pułkownika Blanchevilie i z nim 20 ludzi, którzy należeli do oddziału ciągnącego na połączenie się z 5tym korpusem.—Król d. 16 przybył do Grenady z naywiększą wspaniałością i zapałem od 180 t. mieszkańcow przyięty. Dostateczna tam iest liczba młodzieży na uformowaniewielu batalionow piechoty i kilku szwadronow iazdy. Mar: Soult radzi uformować iak nayprędzey nowe korpusy woysk hisz, mianowicie na osadzenie obozu S. Rocha. Mówią że korpus woysk ang. i hisz: wysiadł w Tariffa. M. Mortier przedsięwzioł przyzwoite srzodki obrony.

Graf Metternich miał audyencyą u Jmperatora i Jmperatorowey; czeka odpowiedzi od dworu Londyńskiego na swoie depesze; ona zdecyduie czy ten minister ma udać się do Anglii lub nie. Tym czasem Hrabia Mier z nowemi depeszami dworu austryackiego wyiechał do Londynu. Cesarz Franciszek silnie chce przyłożyć się do przywrócenia pokoiu lądowego; wysłał gońca do Włoch, i iak powszechnie rozumieią udał się do Palermo, rezydencyi Ferdynada króla Sycyliyskiego X. Esterhazy w tych dniach tu przyieżdża. Cesarz przysyła około 20 orderow S. Stefana i Runa złotego; Napoleon wydał wyrok pozwalaiący francuzom one przyimować. Imperator nasz wysłał 2 listy własnoręczne do Wiednia do Cesarza; iak piszą z tamtey stolicy, od roku 1792 nigdy tak powszechna radość i wesołość nie panowała. Na wiosnę Cesarz ma wyiechać do Czech a Cesarzowa do Karlsbadu. Belgowie nieskończenie cieszą się z tego porozumienia dwóch wielkich dworow; maią nadzieię, że i pokoy przywrócony zostanie z Anglią i ich kapitały w ręku poddanych austr znayduiące się zapewnione będą. Król Ludwik wyiechał do Hollandyi. Armia brabancka rozwiązana, a M Oudinot do nowey komendy powołany.

LONDYN d. 5 kwietnia. (z Berlin Zusch) Doszła tu wiadomość o traktacie Francyi z Hollandyą; pierwsza zyskała 330 t. mieszkańcow i 3 nayważnieysze twierdze; Breda, Bergopzom i Herzoogenbusch, które dawnieybyły przedmurzem Hollandyi. Ludwik Napoleon przyiezdża do Amszterdamu, lecz po nieiakim czasie ma powrócić do Paryża—Wyprawa nasza w te strony osądzoną nakoniec została w Parlamencie: po długich sporach blisko 16 godzin trwaiących, usprawiedliwil Ministrowie swoie przedsiewzięcie, i czynności Lorda Chattam oraz Admirała Strachan; wygrali większością 21 głosow. Mała, zaiste ta liczba, tam

gdzie wotuiących było 500: iednak dostateczna do utrzymania ministrow w gabinecie: ieden tylko Lord Perceval ma ustąpić z ministerium — O pokoiu mocno tu rozprawuią; niższe klassy powszechnie go życzą, i z radością przyimuią wszelkie nowiny o negocyacyach. Niedawno ieden goniec przybył do Dower, d. 5 drugi tam był spodziewany, i wszystko przygotowaném było na iego przyięcie. Oppozycya także iest za pokoiem: kiedy Lord Holland wniosł, za co ministrowie nieprzystępuią do układow, i kiedy ci odpowiedzieli, że francuzi nieczynią propozycyi o pokoy, lecz o wymianę ieńcow, natenczas oppozycya prosiła o złożenie papierow na dośledzenie prawdy, a kiedy ministrowie większością kilku głosow uwolnili się od okazania tych propozycyi, 19 członkow z izby Lordow zaniosło przeciwko temu protestacyą i do protokułu ią wpisało. Fregatta amerykańska która z Calais do nas przybyła, po przerwanych układach ze stanami ziednoczonemi, nazad do Francyi odpłynęła.

Potęga nasza na morzu srzodziemnym składa się z 21 okrętow liniowych i 37 fregat; to iest na brzegach Katalonii koło Barcellony krąży 17 okrętow i 6 fregat, przed Tulonem 4 fregaty, koło Sardynii 2 fregaty, w Palermo Admirał Martin ma 2 okręty lin. w Malcie Ad. Paulet tameczny Gubernator ma 2 okręty lin. i 1 fregatę, 9 fregatt krąży po morzu, iedna krąży przed Corf. Flotta fr. w Tulonie składa się z 11 okrętow liniowych. W ostatniey burzy okręty nasze wiele ucierpiały koło Minorki — Miasto Cadix zupełnie od lądu odcięte; francuzi zaymuią Algesiras i linie S. Rocha. Kupcy barzo emigruią z miasta do Ameryki. O zaięciu twierdzy Ceuta, zawczesna podobno była wiadomość; Gubernator niechce poddawać niemaiąc wyraźnych rozkazow od teraznieyszego rządu hisz, a iak inni głoszą oświadczył nie oddać póki niebędzie miał wyliczoney całey pensyi zaległey. Woyska nasze w Portugalii zostawały w nieczynności do d. 12 marca.

Z Indyi wschodnich przychodzące wiadomości zapewniaią o dobrém położeniu interessow. GM. Achmuty mianowany Gubernatorem w Madras, GM. Abercromby Gubernatorem w Bombay — Meer Kan następca Holkara, który był pokonany przez Lorda Lake, pokazał się z woyskiem w kraiu Raiach Berar naczelnika Marratow, który prosił kompanii o pomoc. G. Close prowadzi 20 t. ludzi zebranych z sprzymierzeńcow kompanii Taulna i Hydrabad zmierzaiąc do Berar na zasłonienie posiadłości sprzymierzeńcow naszych Peischwa i Nizam — Z powodu spraw Indyi, i teraznieyszego położenia interessow ang w Europie, kładniemy w krótkosci Margrabiego Wellesley czyny, który za swoiego wielkorządztwa w Indyach wzniosł tam potęgę ang. na naywyższy stopień, który dziś będąc ministrem spraw zagranicznych prowadzi Anglią w zapasy z całą Europą.

Swietne urodzenie, znakomite wysługi w oyczyznie dały mężowi temu rządy Indyi wschodnich: był tam regentem, hetmanem, prawodawcą i kupcem. Komuż nieznaiome imie Typposaiba króla Mysore? Wellesley wydarł iemu państwo i życie. Kompania indyyska anglikow iuż była znacznie rozszerzyła granice Bengalu kosztem słabych sąsiadow, z których iednych podbiła, a drugich do przymierza wciągnęła. Typposaib, tak nazwany, rycerz i prorok, syn wielkiego króla Hyder Aly, z 20 mill szterlingow rocznego dochodu i 200 t. woyska groził kompanii, i skutecznie pomagał francuzom w czasie woyny amerykańskiey; podbił wszystkich Xiążątt indyyskich i państwo swoie rozszerzył na mil kwadratowych blisko 88 t: Wellesley od początku rewolucyi fr. zaczoł straszną woynę z tym mocarzem: roku 1790 czerwca 9. pod Trawancore zadał niepowetowaną klęskę; wygrawszy tę bitwę woyska kompanii w kroczyły do Misore: zdobyły 1791 marca 21 twierdzę Bengalore, roku 1792 lutego 7 odniosły znakomite zwycięztwo niedaleko stolicy Seringapatnam; d. 17 marca Wellesley podyktował pokoy biorąc traktatem połowę Mysore, 3 miliony szterlingow, i 2 synów w zakład. Lecz ten pokoy był tylko zawieszeniem broni; roku 1796 zemsta nieprzebłagana z iedney, chciwość niesyta z drugiey strony, zapaliły nową woynę: dyrektoryat fr: zaięty obroną Francyi, posłał w posiłku Tipposaibowi samych officerow; lat kilka trwała woyna z różnym na przemiany losem: nakoniec 1799 Wellesley wygórował, a Tipposaib broniąc się walecznie na wałacah stolicy smiercią bohatyrską poległ: całe więc królestwo Mysore poszło pod panowanie kupcow. 1798 Welesley odwracaiąc zamiary francuzow w Egipcie, wysłał eskadrę i woysko na morze czerwone dla przecięcia drogi nieprzyiaciołom i na zasłonienie Indyi od naiazdu. Podbiwszy Mysore ruszył woysko na zdobycie Pondichery i dalszych osad fr i wkrótce na wszystkich miastach postawił zwycięzką chorągiew kompanii. Rozciągaiąc panowanie po wszystkich brzegach tego starożytnego Ofiru opanował Goa osady portugalskie i holenderskie. Delhi nawet, stolica wielkiego Mogoła, musiała otworzyć swoie bramy Wellesleiowi, i całe państwo podbite, opłaca haracz kupcom małey wysepki Europeyskiey. Wellesley trzymał się znaiomego zdania w polityce; rozróżniał sąsiadow, a nad ich niezgodą władzę kompanii wznosił; przeciwko mocnieyszym zawiść obudzał słabszych wspierał, pierwszych podbił, drugich skrępował, a zawsze wspaniałym okazywał się. Niebył spokoyny Wellesley aż póki nieuhamowanych Marratow nieposkromił: długo pamiętne będą w historyi imiona ich Xiążąt Scindyach i Holkar. Do podbicia narodow użył Wellesley sztuki Rzymian, a miał szczęście Korteża. Lecz któż wolny od pocisków zawiści? Mąż, który rozszerzył posiadłości kompanii więcey aniżeli Portugalia Hiszpania i Francya razem wzięte maią, został w Parlamencie oskarżony i odwołany; Sama kompania cieszyła się z iego oddalenia się, w zapędzie dążył na wstrzęsnienie tronu Perskiego i Chińskiego, massę długow kompanii pomnożył do 18 mill szterlingow i ciągle pod bronią całą siłę utrzymywał. Kiedy Wellesley roku 1796 wystąpił na oyczyste brzegi, lud tłumami cisnoł się go witaiąc; umilkli zazdrośni kiedy powszechny okrzyk rozlegać się zaczoł. Powrót iego do Parlamentu podobny był do tryumfu: zdawało się, że cała swietność Azyi go otacza; podziwienie dodało większego blasku. Opinia powszechna wybrała natych-

miast tego męża za następcę Pitta i Foxa. Gabinet Londyński wybrał go na dźwignienie interesow hisz; przybył do Sewilli i prędko odkrył, że anarchia fanatyzm, niekarność, niezgoda i niedostatek nic nieobiecuią pomyślnego. Wielkie więc zrobił przedsięwzięcie wszystko to wywrócić, całą powagę rządową w iedney osobie Arcybiskupa Toledo zgromadzić, a głowną woyska komendę oddać bratu Arthurowi Wellesley lordowi Wellington. Arcybiskup i Generalisimus mieli bydź narzędziem iego zamiarow. Zbieg okoliczności wywrócił te wielkie plany; powołany do oyczyzny stanoł na czele rządu iak niegdyś Pitt zostawał.

MEDYOLAN d. 30 marca. (z Frankf Hamb Zuch:) ogłoszono tu wyrok względem uposażenia włoskiey korony. (1 Do dobr koronnych należą publiczne gmachy, pałace, maiętności i dochody uprzednięmi dekretami obięte. Dyamenty, perły, obrazy statui i inne meble pałacowe i sprzęty aż do 5 mil: składaią posag korony. Dobra koronne nie podlegaią żadnym kontraktom, i alienowane bydź niemogą; wolne od publicznych nakładow znoszą ciężary wspólne prywatnym obywatelom. Podług tytułu 2 i 3 dobra koronne dzielą się na nadzwyczayne i prywatne składaiące się z maiątkow ruchomych i nieruchomych, które król woyną lub pokoiem nabywa: z nich Monarcha wspiera ubogich, nadgradza zasługi, i wznosi publiczne gmachy lub monumenta. Dobrami prywatnemi król rozrządza podług swoiego upodobania; posagu zaś korony naruszyć niemoże. (Tytuł 4ty urządza oprawę Królowey i dochody Xiążąt włoskich. Senat ustanawia oprawę przy ożenieniu króla lub iego na tron wstąpieniu. Dochody Xiążąt nie są równe: niemogą bydź większe nad milion. (Tytuł 5ty opisuie sposob wyposażenia Xiężniczek: wyrok Senatu przeznacza im posag. Xiężniczki 18 letnie ieszcze niezamężne pobieraią pensyą co roczną.

Podług wiadomości z Dalmacyi, widać powszechne nieukontentowanie w Serwii. Mieszkańcy tey prowincyi chcąc uwolnić się od ucisku turkow wzięli się do oręża dobiiaiąc się wolności, dziś doświadczaią podobnego ciężaru muszące znosić wielkie ciężary przez wodzow nałożone, przeto życzą poddać się mocarstwu chrześciańskiemu, iakiebykolwiek onę było. Naczelnik Serbow Jerzy Czerny widząc to roziątrzenie narodu opuścił dobra swoie, udał się do Belgradu, i straż swoią powiększył. Między turkami a francuzami przyszło, iak mówią do krwawych sporow, lecz te żadnego nie będą miały skutku. Zrodziły się one z tey przyczyny: w traktatach dawnieyszych Porta obowiązała się oddać Austryi pewne zamki twierdze i powiaty na granicy Kroacyi będące, lecz to nieprzyszło do skutku; teraz francuzi wziąwszy Kroacyą dopominaią się o te części; turcy ich bronią i wpadaią do kraiu sąsiedzkiego. Napoleon rozkazał w Jllìryi formować regimenta graniczne. Mówią na nowo o ożenieniu iednego z Arcy Xiążąt austryackich z dostoyną Xiężniczką niemiecką, i przeznaczaią mu królestwo Jllirysskie. Koło Widdimu zbiera się woysko tureckie.

HAMBURG d. 14 kwietnia. (Hambr:) Król szwedzki oświadczył głośno na kapitule orderu Serafickiego, iak przyiazne chęci dla króla i państwa okazał Napoleon przyymuiąc przysłane sobie ordery. Za wdaniem się Jmperatora, królestwo westfalskie będzie opłacać 14 t. talerow Xiężney Szwedzkiey Zofii Albertynie za stracone dochody z Quedlinburga, który przyłączony do Westfalii — W Danii zaciągnieni do służby francuzkiey maytkowie, maią przeznaczenie bydź na okrętach, które są na rzece Escaut. W Kopenhadze d. 10 była wiadomość, że Admirał Saumarez z eskadrą od 7 okrętow liniowych przybył na morze północne. Podług iego rapportow zabrał on w przeszłorocznym krążeniu od 400 do 500 statkow duńskich. Uważaią w tém królestwie iż żaglarze kupuią teraz karty ciaśniny Beltu. Rząd duński daie często dowody ścisłego zachowania systemmatu lądowego: niedawno iednemu kupcowi skonfiskował znaczny skład kawy; która pochodziła z wysp angielskich. W Sztokolmie ogłoszono że do portow szwedzkich nie będą wpuszczone żadne towary angielskie. Królewicz szwedzki Xiąże August po skończonym seymie spodziewany iest z Sztokolmu w Skanii.

Poseł fr: w Wiedniu Graf Otto dawał d. 1 w swoim pałacu wielki i wspaniały wieczor dla Arcy Xiążąt austr. ministrow, posłow zagranicznych i pierwszych urzędnikow. Gmach cały naypiękniey był oswiecony, ganki sukném wysłane, a całe weyście kwiatami różnemi w wazonach przyozdobione. Nalepsza zgoda między 2ma narodami wydaie się we wszystkich czynnościach. Cesarz i Cesarzowa odebrali listy od Jmperatora Napoleona — W Szląsku obywatele, wezwani są do złożenie królowi pruskiemu pożyczki ogłoszoney; mianowicie Rząd miasta Wrocławia wzywa ażeby stolica przykładem swoim zachęciła całą prowincyą do zasilenia skarbu królewskiego. Handel w portach pruskich upadł zupełnie. Interessa Niemieckie ieszcze nie są w pewnym stopniu: mówią że Montgeles minister krola bawarskiego zabawi w Paryżu aż do maia, i że tam zbiorą się Xiążęta i ich pełnomocniey dla ułożenia ostatecznie spraw Rzeszy. Dotąd kraie i posiadłości dla różnych Xiążątt przeznaczone, nie są urzędowie obięte.

WARSZAWA d. 21 kwietnia (: z War: Pozn:) Dnia 19 w rocznicę bitwy pod Raszynem X. Jozef Poniatowski wydał odezwę do woyska przypominaiąc te czyny chwalebne, ktore zyskały wdzięczność krola, szacunek bohatyra, i względy oyczyzny: zalecał zatym ażeby usiłowali i w pokoiu zostawać na rownie chwalebney drodze. Dla prędszego ułatwienia interressow, i wygody obywatelow Xże Wodz naczelny i minister woienny wyznaczył dni i godziny, w ktore obywatele maią przekładać Xciu swoie interessa i odbierać rezolucye — Komory celne narodowe iuż posunięte zostały do nowey granicy austryackiey; wyieżdżaiący do prowincyi swieżo przyłączonych biorą pasporta u Prezydenta policyi warszawskiey — M. Małachowski chciał odesłać do Francyi krzyż złoty legii honorowey, po S.P. Małachowskim Prezydencie Senatu pozostały; rezydent francuzki Serra oświadczył, iż Lacepede kanclerz tey legii zostawuie w ręku Marszałka ten znak zaszczytu Napoleona, że legia honorowa zachowa pamięć zmarłego, iako maiącego prawo do szacunku Europy, i że ona dzieli żal familii.

Wilno d. 23 kwietnia Wileński Policmeyster podaie do wiadomości iż pierścień brylantowy kilka tysięcy rubli wartuiący, przed kilku dniami zgubiony, iuż iest odzyskany przez Policyą. Właściciel raczy zgłosić się do tegoż Policmeystra w każdym czasie sam, lub przez plenipotenta, z należytemi dowodami dla odebrania onego. P. Szlykow.

Za pozwoleniem Cenzury Wileń:—W Drukarni Kuryera Litt:

DODATEK

DODATEK No 33

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 23 Kwietnia ROKU 1810.

2 Wedle Ukazu IEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą — ectt. ectt. — Urodzonym Ludwikowi Komisarzowi Francuzkiemu, i Karolowi, oraz Józefowi Matthom Braciom, tudzież Józefinie z Matthow zamężney Hammomonowey, i Lowicie także zamężney Markardowey Siostrom, i sukcessorom dalszym pod iakimkolwiek tytułem będącym Pozew przed Sąd Gł. 2 Departamentu obwodu Białostockiego, z Instancyi IO. Xcia Dominika Radziwiłła aktualnego Kammer-hera JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ordynata Nieswizkiego i Ołyckiego ecttra wynosi się do poparcia z appellacyi założoney przez Złłgo Xcia Ordynata, od Dekretu oczewistego, Regencyi bywszey Białostockiey, Instancyi pierwszey, w Ru 1808 na D. 22 Iunii ferowanego, i dla Obżałłch pozywaiących się Matthow Braci i Siostr, Summy 32.000 złł. Pol. z prowizyami ad alterum tantum sądzącego nie słusznie na Dobrach tegoż Załłgo Xcia; a przeto, przy odwołaniu się we wszystkim, do Aktow Remissyinych specyalnych, teraz w Sądzie Głłm 2m Departamencie obwodu Białostockiego znayduiących się, a pryncypalnie do dowodow, na tymże Dekrecie ze strony Xcia składanych, i obron używanych, oraz do przyczyn w appellacyi założoney, dokładnie opisanych, na skutek których: do podniesienia i znikczemnienia pomienionego wyżey Dekretu Regencyinego, a tym samym, do uwolnienia Załłgo Xcia Ordynata: od poszukiwaney napastnie wspomnioney summy 32,000 z procentami, na Dobrach tuteyszych Złłgo Xcia; do powrócenia kosztow prawnych: niemniey, do zadecydowania, tego wszystkiego, co w tey sprawie, w swoim czasie, i w Sądzie obszerniey i dostateczniey żądanym i wyprobowanym będzie—Z wolną poprawą takowey żałoby. Datt Ru 1810 Mca Marca 15 Dnia.

2 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą ectt. ectt. éctt. — Urodzonemu Danielowi Gottlibowi Ginterowi Kupcowi Królewieckiemu Pozew przed Sąd Głłny 2go Departamentu obwodu Białostockiego, drogą założoney appellacyi wynosi się, z Instancyi Urodzonego Xcia Dominika Radziwiłła Kamer-hera Aktualnego IEGO IMPERATORSKIEY MOSCI i Ordynata Nieswizkiego Ołyckiego Ettra; wynosi się do poparcia Appellacyi założoney przez żałłgo Xięcia, od Dekretu oczewistego Regencyi byłey Białostockiey, 1szey instancyi, w roku 1802. februaryi 5 d. ferowanego. Azatym przy odwołaniu się, we wszystkim do aktow byłey Regencyi: a mianowicie do dowodow ze strony tegoż żałłgo Xięcia w 1szey instancyi składanych i wzywanych, oraz przyczyn w appellacyi założoney, dostatecznie wypisanych; a na skutek tych dowodow i przyczyn, do skassowania pomienionego wyż dekretu Regencyi całkowicie: a tym sposobem do uwolnienia żałłego Xięcia od pretensyi obżałło: Gintera, do stukroć kilkudziesiąt tysięcy z procentami nie sprawiedliwie narachowanych i poszukiwanych; na dobrach w tuteyszym obwodzie Białostockim będących: do zwrótu, teyże kolei expensy prawney: tudzież do za decydowania tego wszystkiego, co się czasu sprawy samey, obszerniey i dostateczniey, żądanym i dowiedzionym zostanie; z wolną poprawą ey załoby—Datt roku 1810 mca marc 15 dnia.

2 Niżey podpisany Chirurg Dentysta, powracaiąc z Moskwy do Berlina, udał się drogą przez Wilno tym końcem, aby uczynił zadosyć wyraźnym naleganiom znakomitych osob, którzy się przekonali o szczęśliwych skutkach iego operacyi; ma zatém honor uwiadomić Prześwietną Publiczność, iż przybył do tuteyszey Stolicy, w którey się cztery tylko tygodnie zabawi. Osoby więc zasiągnąć maiące iego rady, raczą nie odkładać na ostatni moment, albowiem interessa własne nie pozwalaią mu dłużey, nad czas wyznaczony bawić. Niżey wyrażony trudni się naywięcey operacyami, co do choroby zębow i ust, z tego więc względu czyści zęby, ogałaca ie z kamienia, który na nich zwykle osiada, a który zepsucie dziąseł przyczynia, a potem próchnienie zębów od mułu zębowego niebezpiecznieysze sprawia; ponieważ przednie zęby oddzielnie wyrastaią, a przez zbyt ciasne złączenie, scieraią się między sobą, potém pruchnieią, a nakoniec wypadaią, niżey podpisany, w takowym przypadku rozdziela ie, i zagładza uszkodzone części. Operacyia zachowuiąca zęby od nie uchybney onych utraty. Zbyt długie zęby piłuie, i równa, ieżeli zas potrzeba wymaga plombuie, krzywo wyrosłe prostuie, umacnia zaś ogołocone z dziąseł i chwieiącie się, obrączkami lub blaszkami złotemi; wyrywa boleiące a do wyleczenia nie podobne zęby, szczególnym sposobem własnego wynalazku, iaki mówiąc bez przesady połowę umnieysza bolu, nad inne; wsadza sztuczne zęby, różnemi sposobami, według potrzeby. Wypełnia zębowe mieysca, a nawet i te, w których zgoła ich już nie ma, w takowym razie sporządza dubeltowe wędzidełka sposobem własnego wynalazku, lecz wygodnieyszym daleko, z wielu względow od tego, iaki iest dotąd znaiomy, takowe sztuczne zęby, ktorych użytek iest aż nadto widoczny, naydoskonaley równaią się przyrodzonym, tak dalece: iż się częstokroć omylić można.

Trzydziestoletnia praktyka w tey sztuce, niedozwoli przypuścić powątpiwania o iego talentach, do których dołączywszy reputayą nabytą w Berlinie, a nawet w całey Rossyi przez recenzye w roku 1788 i 1791, tudzieży ostatniego w roku 1803 pod tytułem, obiasnienie Praktyki w sztuce leczenia zębow dedykowanego I. Imper: Mości wszech Rossyi, od całych Niemiec uznane za naydoskonalsze w tem ięzyku, a wszystkim Doktorom i Chirurgom znaiome; chlubnego każe mu się spodziewać zaufania. Osoby żądaiące mieć dziełka w ięzyku Rossyyskim lub Niemieckim pod tytułem dzienny sposob utrzymania dziąseł i zębow w czerstwości i czystości mogą znaleźdź drukowane u niżey podpisanego, exemplarz po 10 kopieiek.

Po odbytey nauce, i kilko letniey praktyce leczenia ruptur, doszedł niżey wyrażony sekretu robienia bandażów służących oboiey płci: leczenie ruptur, czyli tak nazwanych wypękłości zależy iedynie na przystosowaniu prawdziwey bandaży: elastyczne, i spreżyste przechodzą daleko w dobroci, inne dotąd znaiome gatunki.

Niemasz powszechnieszego nieszczęścia dla ludzkości nad ruptury, dla tego też naysławnieysi mistrze w tey sztuce wynalazek elastyczny h bandaży, nowém w sztuce leczenia i nayużyteczniejszym nazywaią owocem; dobry elastyczny bandaż iest iednym tylko sposobem ratowania życia człowiekowi rupturze podległemu, przeciwnych zaś skutków spodziewać się należy po zle zrobionym bandażu. Doświadczenie nauczyło podpisanego, iż większa część niebezpiecznych przypadków, na które cierpiący wystawieni bywaią z zle utworzonych bandażów wynika, które bez proporcyi i należytego stosunku połączonych części sporządzone bywaią.

Naostatek dołącza niżey podpisany, iż przed 20 lat wiele rozmaitych tak elastycznych iako i innych bandażów. dostarczał, dla J. C. K. Akademii Wiedeńskiey. SEARE Dentysta w Berlinie, Chirurgiczney Akademii w Metz Cesarsko Królewskiego fakultetu w Akademii Wiedeńskiey, Królewsko Pruskiego collegii medici et sanitatis w Berlinie, a od Cesarsko Chirurgiczney Akademii w S. Peterzburgu examinowany i potwierdzony członek.

Mieszkaiący na Niemieckiey ulicy w domie Bankiera Simsona na pierwszym piętrze od ulicy.

Wileński Policmeyster podaie do wiadomości iż mieszkaiący tu w mieście Doktor Andrzey Staude ma wyieżdzać za granicę azatym ieśliby kto miał do niego iakąkolwiek pretensyą powinien zgłosić się do tegoż Policmeystra w krótkim czasie—Apryla 21 d. 1810 R. Policmeyster S[illegible]łykow

4 Dnia 7 kwietnia 1810 roku na sessyi Towarzy-

stwa kazynowego Dyrektorowie postanowili. Ponieważ termin zaczynaiąc ego się podług kontraktu, kazynowego roku. następnie 1. maia, wszystkie zatem Członki uwiadomieni bydź maią, aby zwykłą składkę do kassy kazynowey opłacali.

1 Od Policmeystra miasta guberskiego Wilna obiawia się iż tuteyszy obywatelka Katarzyna Kossowa wyieżdża za granicę—Zatem ieżliby kto miał do niey iakę pretensyą niech się uda do Policyi z przyzwoitemi dowodami.

1 Jeżeliby kto życzył sobie kupić bydło w różnym gatunku, konie, miedz browarną, żelazo, poduszki, bieliznę, meble i tam daley, ma się udać w powiatu Oszmiańskim do Hermoniszek na dzień 16 17 14 mca maia roku teraznieyszego.

3 Felicyanna z Klimaszewskich Radziszewska Marszałkowa miarkuiąc z obwieszczenia Sędziego Wirpszy Kuratora nieletnich Wirpszow, że sam omamiony fałszywemi obrazami, chce uprzedzić opinią Publiczną i wszystkich obiąsać względem stanu rzeczy, zostaie obowiązaną o swoich prawach oswiecić do tey Gubernii przybył go, ażeby one przeczytawszy w aktach publicznych nie namiłopinii niewłasciwemi deklamacyami. S. P. Michał Wirpsza dziedzic niezaprzeczony maiętności Rubna w roku zeszłym przedał onę za f 180000 Radzisz wskiey, i prawo formalne roku 1809 czerwca 2 wydał, d. 14 w aktach Grodz Wileń przyznał a d 19 nową dziedzictwę do possessyi zaintromitował: i obok tegoż czasu, 1809 czerwca 14 wziął od Radziszewskiey Dokument na ekonomię dożywocia Rubna na opłatę summy 171000 i na dożywocie Rubna; przed zgonem zrobił formalny testament przez pieczętarzow poswiadczony, który na rozdysponowawał summę f 180000 za dziedzictwo umówioną. Wiadoma iest moc przyznanych dokumentow, nic ich poruszyć niemoże. Radziszewska nieszukała w tym układzie s. p: Wirpszy lecz sama była szukaną; nieszukała nigdy zysków z cudzey doli, i tu nad summę niewziela większego waloru maiątku. Od przyiętych obowiązkow opłaty 174000 nie usuwa się owszem chętnie one spełni i przeto wzywał i teraz zaprasza wierzycielow s. p. Wirpszy do obliczenia się i układow.

1 Podaie się do wiadomości publiczney że w dobrach Horodzieiu w pcie Nowog ódzkim leżą ych W. Brochockiego Szambelana dziedzicznych znayduią się do przedania. 1. Stadnia w naylepszym gatunku rasy Angielskiey z turecką krwią zmieszaney tak klacze iako i młodzież lat różnych sątakoż i ogiery stadne2BydłoTyrolskie,Holsztyńskie Szwaycarskie i Hollenderskie, stadniki i młodzież wszelka. 3 Owce Hiszpańskie osobliwie tryki z prawdziwych Hiszpańskich merinos zwanych spłodzone, są między niemi takie iż ieden daie na rok wełny po funtow 10 i to naypierwszey. Ktoby zatym chciał z pomienionych gatunkow kupić za cene, iaka iest u dysponuiącego postanowiona, ma się zgłosić na poczatku do Horodzieia o S. Janie następuiącym z oznaymieniem wiele czego zamawia a czas odbierania kupionych bydląt do 1. Augusti do 1 8bris zamierza się.

1 Hoffman, Chirurg, dentysta, okulista, i bandażysta maiąc patenta od wielu Akademii Chirurgii i Collegium medecyny: iakie są w Metz Berlinie Bern, i Millan: ma honor uwiadomić Prze: Publiczność, iż robi wszelkie operacye naytrudnieysze w swey sztuce a nawet zarzucone, wstawuie zęby, i całe szczęki, z taką sztuką i trwałością iż ich tak dobrze iak naturalnych używać można: znayduie się także u niego co iest potrzebnym do utrzymania w ochędóstwie; iego elixier usmierza ból zębow bez ich wyrywania, i ocet od szkorbutu, aromatyczny, wzmacnia dziąsła, ustala zęby chwiejące się, utrzymuie gębę w czystości, usta czerwone, i daie przyiemny zapach, iakoteż i proszki czyszczące zęby znayduią się u niego, takoż rozmaite lekarstwa na ból oczu, iakoteż i woda Swiętey Jwy pizmowey Paryskiey: ma bandaże elastyczne na wszelkie gatunki ruptur, za pomocą swégo plastru goi ruptury wzrastaiące i przez rozprzéstrzénienie. przédaie bandaże, daie lekarstwo i sposob iakim trzéba go używać, gdyż nic bardziey niezastanawia uwag Artysty, iak ruptury, bo tak iest niebezpieczno nosić złe bandaże, iak niémieć ich zgoła Są zamészani y którzy one przédaią nie znaiąc zgoła nauki chirurgiczney i medycyny, tégo zaś naybardziéy strzédz się należy. O oby które życzą go zaradzić się, znaydą lekarstwa na wiele dolęgliwosci. Mieszka téraz za ostro-bramą w domie Frola dla Cukiérnika pod Nrém 255. Hoffman

1 Pałac JVV. Alexandra Hrabi Chodkiewiczą w mieście Wilnie na Zamkowey ulicy położony, ze wsią Markucianie o pół mili od Wilna na Popławach leżące, są do sprzedania, ktoby życzył, pałac z wsią razem, czy poiedynczo co z tego nabyć, w zwyczaynym kontraktowym około S. Jerzégo czasie, będzie to mógł uskutecznić traktuiąc z WJP. Mateuszem Markiewiczem Sędzią Grodz: Nowogr: plenipotentem w tymże pałacu w tey porze mieszkaiącym.

2 Sąd Texatorsko Exdiwizorski Dekretem remissyinym Sądu Głgo: Litgo: Wileń: 1810. Januari 12 dnia ferowanym na zebranie Missy Maiątku JWgo: Józefa Sławoczyńskiego Ciwóna Korszew i na uczynienie z onego wszystkim Kredytorom satysfakcyi wyznaczony, w maiętności Gierdyszkach w pcie Rosień: leżącey czynność swoią dnia 1szego marca roku teraznieyszego rozpoczoł, komportacyą dokumentow do kancellaryi Grodz Rosień: między JW. Józefem Sławoczyńskim Ciwón Korż. XZ. a iego kredytorami i pretensorami stawaiącemi i nie stawaiącemi na dzień 1go maia do kancellaryi Grodzkiey Rosień: przeznaczył, przy zakrysleniu dalszych wyrokow w tym obiekcie Komornikow na wymiary wyznaczył i Sądy swoie do d. 15 septembra roku teraznieyszego ku zaięciu się oczewistą rozprawą, odłożył, wszystkich przeto kredytorow i pretensorow JW. Ciwóna Sławoczyńskiego przez niniejszą awizacyą do gazet podaiącą się zawiadamia, iżby o terminie komportacyi i o oczasie złożenia się oczewistey sprawy wiedzieli, dowody pretensorstwa do tego Ciwóna Sławoczyńskiego w terminie oznaczonym komportowali i do oczewistey rozprawy pod upadkiem pretensyi iawili się, oraz że licytacya ruchomosci w tychże dobrach Gierdyszkach pod konkursu podpadaiącey po złożeniu się oczewistey rozprawy nastąpi przez trzykrotną publikatę przez Gazety kredytorow i pretensorow JW Ciwóna Sławoczyńskiego w kraiu i za granicą będących awizuie. Datt roku 1810 mca marca 5 dnia.

2 Sąd Texatorsko Exdywizorski w sprawie JW Stanisława Jelskiego Pułkownika b. woy. poll. i kawalera z kredytorami iego dekretem Sądu Gł 2 depar. guber Mińsk pod terminem z odroczenia wypadaiącym roku 1809 Xbra 7 dnia do maiętności Hrebinia w guberni Mińsk pcie Jhumeń. sytuowaney ziechawszy dla nieuskutecznienia pomiaru dóbr pod taxę idących Sądy swoie na dzień 9 maia roku 1810 odłożył, iże dekretam poprzedniczemi wszystkim kredytorom i pretensorom ub amission causæ do Exdywizyi stawić się zalecono, aż by zatem nikt niewiadomością nieskładał się przez trzykrotną awizacyą do Gazet podaie się.

2 Sąd Ziemski Wileński Dekretem dnia 29. marca 1810 roku pod stanoscią W JPana Juliana Dworzeckiego Rotmistrza i iego niektórych kredytorow oraz pretensorow (w skutek Remisy 2go Depar: Sądu Głó Litt: Wileń: zaszłey) ogłoszonym, iako w sprawie konkursowey zbieżenia się do funduszow tegoż W Dworzeckiego pretensorow, sub amissione causæ decydował komportacyą wszelkich obligow kart wexlow inskrypcyi kontraktow, umow i pod różnym nazwaniem tranzaktow do kancellaryi aktowey Ziemskiey Wileń: na dzień 1szy Xbra roku teraz bieżącego na wszystkich stawaiących i niestawaiących z iakiegokolwiek zrodła do maiątku W. Juliana Dworzeckiego pretensye uraszczać mogących kredytorach i pretensorach, żeby więc ci wszyscy pretensorowie o zaszłym wyroku zawiadomionemi będąc, ony pod upadkiem swych pretensyi zaś skutecznili i do oblikwidacyi przed Sądem Ziem: Wileń: stawali; niniejsza do kuryera Litt: podaie się, trzykrotna awizacya.

2 Dekretem Sądu Ziemskiego Wileń: dnia 10 marca 1810 roku między wierzycielami zeszłego Tomasza Pietrzkiewicza Rotm: Wiłkom: zaszłym decydowanai została konportacya wszelkich Dokumentow do kancellaryi Ziem: Wileń: po dzień 1. 9bra Ru teraznieyszego sub amissione Causæ uskutecznić się powinna na wszystkich stawaiących i niestawaiących kredytorach i pretensorach

z iakiegokolwiek zrzódła do maiątku zeszłego Tomasza Pietrzkiewicza pretensie mieć mogących żeby więc wszy-scy kredytorowie i pretensorowie Tomasza Pietrzkiewi-cza i iego Syna Antoniego o zaszłym wyroku byli wia-domemi ony uskutecznili i do oblikwidacyi w Sądzie Ziem Wileń: stawali; ninieysza trzykrotna podaie się awizacya do kuryera litewskiego.

2 W Sprawie Kredytorow obywatela Wileń: Iana Ka-czanowskiego z powodztwa oświadczonego przez iego kon-kursu, po wyprzedaży dworku tegoż Kaczanowskiego w Wilnie na przedmieściu Antokolu sytuowanego, w Sądzie Magistratu VVileńskiego złożoney, Dekretem tegoż Ma-gistratu w d. 2m idącego Mca aprylu postanowionym de-cydowana została komportacya do Kancellaryi Magistra-tu nawzaiem na stronach prawuiących się wszelkich do-wodow i tranzaktow do teyże sprawy posługuiących — Oraz dla wiadomości nasiępuiącey Exdywizyi maiątku Jana Kaczanowskiego bydź mogących dalszych iego Kre-dytorow, w celu iawienia się do następney rozprawy z dowodami, a to pod utratą pretensyow wydać publika-tę potrzykroć przez Gazetę Kuryera Litt udetermino-wano: w takowym celu, Magistrat wileń: niniejszą publikatę wydaie. Dnia 9 Apryla 1810 Ru.
Iózef Sawaniewski Burm: M. G: W.

2 Za Remissą Sądu Głł. VVileń. 2go Departamentu w sprawie Wincentego i Anny Rodziewiczow z Kredyto-rami, powodem oświadczonego konkursu do Sądu Magi-stratu VVileń: nastałą, Dekretem tegoż Magistratu, w dniu 28 zeszłego Mca marca wypadłym (między innymi) u-decydowano—Stósownie do determinacyi Dekretu Remis-syinego Sądu Głł: w dniu 12 9bra zeszłego 1809 Ru nastałego, dworek pomienionych Rodziewiczow w VVilnie na Antokolu sytuowany, ze wszelkiemi do iego przynależno-ściami, wyprzedać na rzecz Kredytorow przez Publi-czną Licytacyą. Do iakowego aktu licytacyi, termina zwyczayne trzy. 1wszy d. 5. 2gi 11go i 3ci d. 12go Mca maia teraznieyszego 1810 Ru naznaczone zostały Licytacya takowa odbywać się będzie przez naznaczony Urząd in fundo pomienionego Dworku na warunkach przed licytacyinych w każdym naznaczonym terminie, po po-łudniu od godziny 2giey, do godziny 6tey wieczorney — Dla wiadomości przeto o nastąpić maiącey wyprzedaży rzeczonego Dworku Rodziewiczow, niniieysza publikata w druku dla rozbicia in circuitu miasta, umieszczeniem po trzykroć i do gazety Kuryera Litgo wydaie się. Datt d. 9 Apryla 1810 Ru.
Józef Sawaniewski Bur: M. G. VV.

Nakładem i drukiem Iózefa Zawadzkiego ty-pografa Akademickiego w wilnie następu-iące wyszły xiązki nowe.

Nauka *O chorobach dzieci* przez Iakóba Szymkiewi-cza, nauk wyzwolonych, filozofii medycyny i chi-rurgii doktora, nadwornego JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Konsyliiarza, członka towarzystw Królew-skiego przyiaciół nauk w Warszawie, medycznego praktycznego, akademii medyczney emulacyi i galwa-nicznego w Paryżu. *Z tablicą na miedzi rzniętą wy-rażaiącą alfabet dla głucho-niemych.* Jeden tom in 8vo stronic 464. *Cena zł. pol.* 12.

Autor przez wydanie w roku 1807 Chirurgii we dwóch tomach, niemałą uczynił przysługę rodakom. Niestawało takowego dzieła kraiowi, Młodzi chirurgo-wie po prowincyi praktykuiący, a niemaiąc znaiomo-ści obcych ięzyków, znalezli w tym dziele obszer-na naukę, wyłożoną iaśnie i dokładnie. O doskonało-ści tego dzieła, świadczy recenzya akademii Krakow-skiey, kiedy ieszcze za rządu Austryiackiego, za ele-mentarne w szkole chirurgiczney przeznaczyła.

Spodziewać się należało, że Autor nieprzestanie na pierwszém dziele, i widząc potrzebę dalszego ra-towania ludzi, przedsięwziął naytrudnieyszą pracę w na-pisaniu nauki. *O chorobach dzieci.*

Bez wątpienia miał do walczenia z przesądem, któremu częstokroć nayświatleysi podlegali lekarze. „Ze nie należy wiadomości medycznych między ludem „rozsiewać. Kto albowiem całey umieiętności w pier-„wszych iey zasadach należycie nie obiął i niezgrun-„tował, dla tego zastosowanie iey do użycia, łatwem „i zrozumiałem bydź niemoże. Stąd poszło, iż pisma „zawieraiące w sobie wiadomości lekarskie dla po-„spólstwa, więcey podług zdania uczonych zaszkodzi-„ły, aniżeli pomogły mniey oświeconym." Nie można temu zaprzeczyć, że często smutne zdarzały przypadki z takiey niewiadomości, lecz czyż dla tego nienależy upowszechniać tey nauki? gdyby nawet i z tego wzglę-du, żeby publiczność niepowierzała miłego zdrowia szarletanom, i ludziom żadney w tych przedmiotach nie-maiącym wiadomości.

W naszym kraiu, rzadko kto z lekarzy pisał o me-dycynie popularney; dla tego też ledwo kilka może-my naliczyć dzieł tego rodzaiu, większa część tłuma-czona z obcych ięzyków, staraniem gorliwych xięgarzy, a częstokroć od ludzi, i żadnych w medycynie nieposia-daiących nauk. Takie dzieła, mogły więcey szkodzić niż pomagać ludowi.

Autor po wydaniu *Chirurgii*, zaiął się wypraco-waniem drugiego dzieła które teraz wychodzi *O Cho-robach dzieci.*

W pierwszym oddziale mówi *o chorobach dzieci w powszechności.* Przydarzaiące się choroby od uro-dzenia do wieku młodzieńczego opisuie. Każdy wła-ściwe symptomata, charaktery, rozpoznanie, przepo-wiadanie, przyczyny nayblizsze, pobudzaiące i odda-lone opowiada. Nakoniec sposob leczenia przez dy-etę, i lekarstwa przystosowane do wieku, stopnia cho-roby, komplikacyi iey podaie. W drugim oddziale traktuie o *krwotokach.* W trzecim o *febrach* i *gorączkach*, które dzieli na różne gatunki podług symptomatów onym towarzyszących. W czwartym wykłada traktat *o zapaleniach* w rozmaitych częściach ciała przydarza-iących się. W piątym *o gorączkach z wysypką* na po-wierzchni ciała połączonych iako *o ospie, odrze, szkar-latynach, pokrzywney wysypce* i t. d. Szósty traktat wykłada *choroby zewnętrzne.* Siódmy i ostatni zawie-ra *choroby zewnętrzne wymagaiące chirurgiczney opera-cyi*, w tymże traktacie są zawarte choroby: oczu i zę-bów. Kończy dzieło wykładaiąc naukę o głuchonie-mych, opisuie autor rozmaite instytuta w Europie, ku ich wychowaniu a tém samém zwrócenia ich społeczno-ści, których iey kalectwo wydarło. Przydał wiadomość o naneczeniu ich czytania i pisania, i ten sposob tablicą wyrażaiącą alfabet dla nich ułożony obiaśnił.

Dzieło takowe dla odległe mieszkaiących od świa-tłych medyków, naywiększą przysługę uczyni dla ma-tek i chirurgów, niemaiących innych dzieł w tym przedmiocie pisanych, pod ręką. lub nieznaiących ob-cych ięzyków. Zachwalenia nie potrzebuie, będąc sa-me z siebie zalety godne, zwłaszcza gdy autor tak do-brze iuż znany iest publiczności.

Bélizar (nowy) przez P. de Genlis napisany, a przez M. K. na polski ięzyk przełożony. 2 tomy 12 w Wil-nie 1809. zł. 6 g. 20

Bramin natchniony sentymentami moralności, z angiel-skiego na polski ięzyk przełożony, teraz po trze-ci raz przedrukowany w Wilnie. 8vo 1808 zł. 1 gr. 20

Elementarz polsko-francuzko-niemiecki dla dzieci nowo wydany; w Wilnie 8vo 1809 gr. 20

Grammatyka ięzyka hebrayskiego przez Sebastyiana Żukowskiego z przydatkiem czytania i tłumacze-nia tegoż ięzyka. w Wilnie 8vo 1809. zł. 4

Historyia rossyyska, krótko zebrana i przez Rząd głó-wny szkołom kraiowym podana, z rossyyskiego prze-łożona, 8vo 1809. zł. 3

Ieografiia czyli opisanie Matematyczne i fizyczne zie-mi przez Jana Sniadeckiego. Dzieło Towarzystwu Warszawskiemu Przyiaciół nauk oddane, teraz przez Autora przeyrzane, poprawione i znacznie powię-szone; powtórnie na iaw wydane, z przydaną ta-blicą wyrażaiącą położenie ieograficzne znakomit-szych mieysc na ziemi. w Wilnie 8vo 1809. zł. 7 gr. 10

Ieografiia polityczna według naynowszego, odkrycia i traktatu wiedeńskiego r. 1809 d. 14 pazdzierni-ka zawartego, dla użytku wszelkiego stanu osób na-pisana w Wilnie zł. 5 gr. 10

Ieografiia Państwa Rossyyskiego w teraznieyszym iego stanie, przez JP E. Ziabłowskiego Professora extraordynaryynego w instytucie pedagogicznym w Petersburgu ułożona, i przez Rząd główny szkołom kraiowym podana; z Rossyyskiego przełożona w Wilnie 8vo 1810. zł 3 gr. 10

Lettres Lithuaniennes, Par le Chevalier L d. B. L. avec la devise suivante ... Enfin Vous parcourrez la Pologne, pour vous instruire des saintes devoirs de l'hospitalité et pour apprendre de cette nation généreuse, l'exercice de la bienfaisance et de toutes les vertus. Vilna 12 1806. zł. 4

Pisma różne wierszem i prozą T. N. Lityńskiego; dwa tomy 12 w Wilnie 1806. 2ozł. 6 gr.

Początki języka rossyyskiego dla pożytku wszelkiego stanu osób; z różnych Autorów a szczególnie z Grammatyki przez Akademiią Imperatorską Rossyyską i JP Łomonosowa wydaney, zebrane; przez Jana Bohdanowicza Dworzeckiego w Wilnie 8vo 1809 zł. 3 gr. 10

Początki Muzyki tak figuralnego iako i choralnego kantu; przez X. A. Worońca ułożone; z 18 tablicami na miedzi rzniętemi, w Wilnie 8vo 1800 zł. 10

Reiestr Medyków w Rossyi; wydany za rozkazem Naywyższym I. Imperatorskiey Mości na rok 1809. Z rossyyskiego na język polski przełożony. w Wilnie 1810 8vo zł 6. gr. 20

Sceita di Poesie Italiane per uso di coloro, che si della lingua Italiana, nell Universita Imperiale di Vilna 1809 8vo zł. 6 gr. 20.

Tablica Chronologiczno Historyczna, dzieiów i rządów świata, które się od powszechnego potopu aż do naszych czasów, zdarzyły, wzorem Atlasu historycznego P. Lesage, napisana i ułożona przez X. Mikołaia Zdanowicza Professora historyi w szkole publiczney Żabiałskiey. (*illuminowana*) zł 9.

Trilleri Commentatio de pleuritide eiusque curatione, adiectis simul X. singularibus pleuriticorum historiis. Vilnae 8vo 1809. zł. 2 gr. 20

Wypisy z różnych Autorów niemieckich służące do nauki języka niemieckiego, z dodatkiem słownika niemiecko polskiego 8vo w Wilnie 1809. zł. 2 g. 20

Wypisy z autorów francuzkich; wydane w Berlinie przez sławnego Autora Gedike dla szkół kraiowych; a teraz w Wilnie z dodatkiem słownika francuzko-polskiego dla użytku młodzieży polskiey i wszelkiego stanu osób, którzy się chcą prędko i dobrze nauczyć po francuzku, przedrukowane. 8vo edycya 3cia 1810. zł. 2 gr. 20.

DOKŁADNA NAUKA JĘZYKA I STYLU POLSKIEGO, w dwóch Częściach.

Część pierwsza zawiera:

A. *Grammatykę polską* w czterech oddziałach: 1) o początkach języka, 2) o odmianie, 3) o szykowaniu, 4) o tworzeniu wyrazów. — Są ieszcze do niey przyłączone przypisy zawieraiące rozmaite nowe uwagi o języku polskim, i 2 tablice przypadkowania i czasowania.

B. *Deklamatorykę* z wybornemi wierszami. Nayprzód iest krótko i zrozumiale przedstawiona Teorya, co do pozycyi, głosu, min, mig, giestów i t. d., a potém wiersze do deklamowania, a oraz i do ukształcenia, serca i rozumu młodzieży służące.

CZĘŚĆ DRUGA zawiera:

Sztukę pisania w rozmaitych materyach, składaiącą się z pięciu następuiących oddziałów:

Iwszy oddział zawiera powszechną Teoryą Stylu, co do iego gatunków, zamiarów, form, prawideł, przenośni, okresów i peryodów, z potrzebnemi przykładami.

IIgi oddział zawiera łatwieysze materye uczone, iako to;

Rozdział 1wszy: O przedmiotach do Historyi naturalney należących

Rozd. 2gi O opisach budynków.

Rozd. 3ci O opisach miast.

Rozd. 4ty O opisach rozmaitych zwyczaiów posiedzeń i obyczaiów.

Rozd. 5ty O opisach rozmaitych uroczystości.

Rozd. 6ty O opisach okolic i podróży

Rozd. 7my O opisach charakterów ludzkich.

Rozd. 8my O Anegdotach i powieściach.

Rozd. 9ty O krótkich myślach filozoficznych.

IIIci Oddział zawiera trudnieysze materye uczone.

Rozd. 1. O Stylu komicznem.

Rozd. 2. O Opisach wspaniałych.

Rozd. 3. O Rozmowach.

Rozd. 4. O Charakterach wielkich ludzi.

Rozd. 5. O mowach uroczystych — Jako wzór iest wzięta Mowa Fr. Dmóchowskiego o Krasickim.

Rozd. 6. O Rozprawach filozoficznych. Jako wzór iest wzięta Rozprawa o duchu Chrystyanizmu przez J. K. Szaniawskiego.

IVty Oddział zawiera prawidła i wzory rozmaitych biletów i listów, w następuiących rozdziałach:

Rozdz. 1. O materyałach, powierzchowności i tytułach listów.

Rozdz. 2. O powszechnych prawidłach stylu listownego.

Rozdz. 3. Wzóry biletów rozmaitych w materyach.

Rozd. 4. O listach winszuiących.

Rozd. 5 O listach proszących

Rozd. 5. O listach oznaymuiących.

Rozd. 7. O listach proszących o radę.

Rozd. 8. O listach radę udzielaiących.

Rozd. 9. O listach cieszących.

Rozd. 10. O listach uskarżaiących się.

Rozd. 11. O listach usprawiedliwiaiących się.

Rozd. 12. O listach uskarżących się na niepisanie.

Rozd. 13. O listach wymawiaiących się z niepisania.

Rozd. 14. O listach zalecaiących kogo albo co.

Vty Oddział, zawiera *prawidła i wzóry rozmaitych pism urzędowych*, w następuiących Rozdziałach.

Rozd. 1. O memoryałach, prośbach i podaniach.

Rozd. 2. O rozmaitych Kontraktach.

Rozd. 3. O Rewersach.

Rozd. 4. O Cessyach.

Rozd. 5. O Plenipotencyach.

Rozd. 6. O Testamentach i Kondycyllach.

Rozd. 7. O Zaświadczeniach.

Rozd. 8. O Obligach.

Rozd. 9. O Wexlach i Assygnacyach.

Rozd. 10. O Kwitach.

Cena 1. Exemplarz zł. 12.

1) *Krótki rys Historyi i Literatuzy polskiey* od naypoźnieyszych do teraznieyszych czasów, wydany roku 1807. zł. 7.

Cena targowa

Od d. 15 Kwietnia do d. 23 kwietnia		Rub	Kop.
Beczka Kommissy	Zyta syrowego - -	8.	—
	Pszenicy - - -	18.	—
	Jęczmienia - -	7.	20
	Owsa - - -	6.	—
	Grochu - - -	7.	—
Faska Masła - - -		5.	—
Asygnacya 100 Rubli - -		34.	75
Dukat - - - - -		3.	20